PATVIRTINTA
Alytaus „Volungės“ progimnazijos
direktoriaus 2026 m. kovo 17 d.
įsakymo Nr. V-35-(1.2)

DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO ALYTAUS „VOLUNGĖS“ PROGIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dirbtinio intelekto (toliau – DI) naudojimo Alytaus „Volungės“ progimnazijoje (toliau – progimnazija) tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato sąlygas, principus, reikalavimus DI priemonėms naudoti progimnazijos veikloje ir ugdymo(si) procese, užtikrinant saugų, etišką ir atsakingą jų taikymą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Švietimo, mokslo ir sporto ministro sudarytos ekspertų darbo grupės rekomendacijomis „Mokykla dirbtinio intelekto (DI) amžiuje: atsakingo naudojimo principai ir gairėmis“.

3. Aprašas taikomas visiems progimnazijos bendruomenės nariams: administracijai, mokytojams, mokiniams, švietimo pagalbos mokiniui specialistams ir kitiems darbuotojams.

4. Šis aprašas taikomas, kai DI naudojant kaip pagalbinę, bet ne pagrindinę priemonę ugdymo procese.

5. Apraše vartojamos sąvokos atitinka ES DI akto ir asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktus.

II SKYRIUS
DI NAUDOJIMO PRINCIPAI

6. Sistemiškumas ir tvarumas – DI priemonės integruojamos nuosekliai, taikomas nuolatinis tobulinimas, refleksija ir mokytojų kvalifikacijos kėlimas.

7. Saugumas ir privatumas – naudojamos tik saugios ir patikimos DI priemonės, laikantis aukščiausių duomenų saugumo, privatumo ir skaidrumo reikalavimų.

8. Skaidrumas ir atvirumas – mokiniams ir tėvams komunikuojama apie DI naudojimą, darbuose nurodoma, kaip DI buvo panaudotas.

9. Žmogaus kontrolė ir atsakomybė – DI papildo, bet nepakeičia žmogaus sprendimo. Galutinė atsakomybė už turinį, sprendimus ir vertinimą tenka darbuotojui.

10. Etika ir pagarba – DI priemonės turi būti naudojamos etiškai, siekiant didinti mokinių įtrauktį ir lygias galimybes. Paisoma akademinio sąžiningumo ir intelektinės nuosavybės teisių.

11. Socialinė nauda ir tikslingumas – DI taikomas ten, kur suteikia aiškią pridėtinę vertę mokymui: ugdymo diferencijavimui, minčių ir idėjų generavimui, refleksijai.

III SKYRIUS
DI NAUDOJIMO UGDYMO PROCESE TVARKA

12. Mokytojų pareigos ir atsakomybė:

12.1. naudoti tik mokykloje leistinų DI priemonių sąraše **(1 priedas)** esančias priemones. Prieš naudojimą susipažinti su priemonių saugos instrukcijomis ir privatumo politika;

12.2. užtikrinti, kad pamokose naudojamas DI būtų tinkamas mokinių amžiui. Informuoti mokinius apie DI naudojimą ir aiškiai suformuluoti vertinimo kriterijus;

12.3. užtikrinti, kad mokinių asmens duomenys nebūtų teikiami DI priemonėms;

12.4. kritiškai vertinti DI pateiktą informaciją, tikrinti faktus ir šalinti klaidas;

12.5. darbuose, parengtuose su DI pagalba, nurodyti DI indėlį (pvz., „Naudotas DI gramatikai tikrinti, o turinys sukurtas autoriaus“).

13. Mokinių elgesio ir akademinio sąžiningumo nuostatos:

13.1. DI priemones naudoti tik mokytojo leidimu ir pagal pateiktas užduoties sąlygas;

13.2. nedalyti asmens duomenų, slaptažodžių, dokumentų ar kitos neviešos informacijos;

13.3. pažymėti DI panaudojimą savo darbuose ir remtis tik patikrintais šaltiniais;

13.4. neleisti DI atlikti viso darbo už mokinį, kai užduoties tikslas – vertinti mokinio asmeninius gebėjimus;

13.5. gerbti autorių teises. Nenaudoti DI plagijavimui ar draudžiamai veiklai (apeiti vertinimą, kurti klaidinančią informaciją ir pan.);

13.6. naudojant DI darbuose vadovautis „Dirbtinio intelekto naudojimo mokinių darbuose taisyklėmis“ **(3 priedas)**.

IV SKYRIUS
LEIDŽIAMŲ DI PRIEMONIŲ SĄRAŠO SUDARYMO IR TVIRTINIMO TVARKA

14. Progimnazija sudaro leidžiamų DI priemonių sąrašą, kurį tvirtina progimnazijos direktorius įsakymu, kaip rekomenduoja Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM) (1 priedas)

15. Naujų DI priemonių įtraukimas ar esamų išbraukimas inicijuojamas bet kurio bendruomenės nario rašytiniu pasiūlymu, užpildant nustatytą formą **(2 priedas).**

16. Direktoriaus paskirtas atsakingas asmuo – kompiuterijos inžinierius – remiantis DI akto principais ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos suformuotais rizikos kriterijais atlieka siūlomos priemonės rizikų vertinimą, ir teikia išvadas direktoriui.

17. DI priemonės gali būti įtrauktos bandomajam laikotarpiui, nustatant stebėseną ir sėkmės kriterijus.

18. Į sąrašą negali būti įtrauktos DI priemonės, kurios:

18.1. naudoja emocijų atpažinimą;

18.2. vykdo biometrinį sekimą;

18.3. atlieka socialinį reitingavimą;

18.4. neatitinka duomenų apsaugos reikalavimų.

19. Priemonių sąrašas peržiūrimas ir atnaujinamas bent kartą per metus.

V SKYRIUS
DI NAUDOJIMO ADMINISTRACINĖJE VEIKLOJE TVARKA

20. DI gali būti naudojamas administracinėms užduotims optimizuoti – ataskaitoms, dokumentų šablonams, komunikacijos rengimui, jei priemonė yra įtraukta į leidžiamų priemonių sąrašą.

21. Administracinės veiklos DI priemonės negali apdoroti asmens duomenų, nebent tai leidžia teisiniai aktai ir yra įsigyta sertifikuota, oficialiai patvirtinta sistema.

VI SKYRIUS
PASKYRŲ NAUDOJIMO IR DUOMENŲ APSAUGOS NUOSTATOS

22. Naudojant DI priemones mokykloje, nustatomi šie reikalavimai:

22.1. mokytojų pasirengimui pamokoms leidžiama naudoti asmenines ar viešas paskyras, tačiau jose draudžiama tvarkyti mokinių asmens duomenis ar kitą neviešą informaciją;

22.2. ugdymo procese naudojamos tik tos DI priemonės, kuriose užtikrinamas amžiaus cenzas bei turinio filtravimas;

22.3. administracinėms užduotims vykdyti ir oficialiems dokumentams rengti naudojamos tik mokyklos administruojamos paskyros su nustatyta prieigos kontrole ir išjungta modelio mokymo funkcija.

VII SKYRIUS
ATSAKOMYBĖ

23. Progimnazijos vadovas atsako už DI priemonių sąrašo tvirtinimą ir Aprašo laikymosi užtikrinimą.

24. Mokytojai atsako už tinkamą DI naudojimą ugdymo procese ir mokinių supažindinimą su taisyklėmis.

25. Mokiniai atsako už akademinį sąžiningumą ir DI naudojimo skaidrumą.

VIII SKYRIUS
APRAŠO PERŽIŪRA IR ATNAUJINIMAS

26. Aprašas peržiūrimas pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per metus.

27. Jis koreguojamas atsižvelgiant į ŠMSM naujas rekomendacijas ir DI technologijų pokyčius.

IX SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Aprašas tvirtinamas progimnazijos direktoriaus įsakymu.

29. Mokytojai ir mokiniai informuojami, kokią informaciją galima teikti DI priemonėms, o kokia privalo likti privati.

30. Progimnazijos bendruomenė supažindinama su Aprašu ir jo pakeitimais.

_____

Dirbtinio intelekto (DI) naudojimo
Alytaus „Volungės“ progimnazijoje
tvarkos aprašo
1 priedas

Mokykloje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašas

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Aprašas / taikymo sritis / ribojimai	Tipas	Rekomendacijos
1	ChatGPT (OpenAI)	Generatyvinis teksto modelis, padedantis kurti tekstus, santraukas, klausimus, idėjas.	Generatyvinis DI (vaizdas + tekstas)	Rekomenduojama naudoti tik su mokytojo priežiūra. Pasitikrinti, ar priemonės nustatymuose išjungtas DI modelio mokymas. Reikalinga mokyklos paskyra ir tėvų sutikimas. Asmeninėse ir viešose paskyrose naudoti tik viešai prieinamą informaciją.
2	EDITAI	DI priemonė mokytojams, padedant kurti realybei pritaikytas, tarpdisciplinines projektų pamokas.	DI priemonė / Generatyvinis DI (pamokų planai / turinys)	Sugeneruoti su DI pamokų planai turi būti peržiūrimi žmogaus.
3	Clever Forever Education AG	DI valdomos edukacinės žaidimų pamokos 3–6 metų vaikams: skaitymas, matematika ir fizinis aktyvumas.	Žaidimų pamokos / DI valdymas (pritaikymas)	Rekomenduojama naudojimo sąlygose patikrinti nuostatas dėl amžiaus kontrolės, reikalingas tėvų sutikimas
4	DeepL Write / Translate	Naudojamas vertimams ir kalbai taisyti.	Kalbos DI (vertimas)	Rekomenduojama naudojimo sąlygose patikrinti nuostatas dėl amžiaus kontrolės, reikalingas tėvų sutikimas. Rekomenduojama mokyklos licencija su modelio mokymo išjungimu.
5	Elicėjus	5–12 kl. savivaldus matematikos mokymasis: užduočių analizė, personalizuotos trajektorijos, vaizdo ir praktinės užduotys; rekomendacijos.	Mokomo(si) platforma	Rekomenduojama naudoti su mokyklos paskyra, duomenų tvarkymo sutartimi.
6	Gamma App	DI pristatymų kūrimo priemonė (PowerPoint alternatyva). Naudoja įvestą tekstą generuodama skaidres.	Generatyvinis DI (vaizdas + tekstas)	Rekomenduojama naudoti su viešais prieinamais duomenimis kūrybiniams tikslams, pristatymams.
7	Gemini	Pokalbių DI, padedantis	Generatyvinis	Rekomenduojama

	(Google)	atsakyti į klausimus, paaiškinti sąvokas, rasti informaciją.	DI (vaizdas + tekstas)	naudoti su mokyklos paskyra, duomenų tvarkymo sutartimi. Rekomenduojama naudoti Google Workspace for Education aplinkoje.
8	Microsoft Copilot (Office 365)	Integruotas į Office 365 aplinką (Word, Excel, Outlook), naudojamas raštvedybai, ataskaitoms, santraukoms. Duomenys apdorojami pagal Microsoft education licencijas.	Vidinė integracija	Rekomenduojama naudoti mokyklos valdomoje Office365 aplinkoje.
9	NotebookLM (Google)	DI „tyrimo partneris“: įkeliami šaltiniai (PDF, Docs, URL, YouTube, garso), o priemonė kuria santraukas, studijų gaires, garso / vaizdo apžvalgas, atminties korteles. Tinka pamokoms planuoti, mokinių projektams, administraciniams dokumentams ruošti (juodraščiai).	Generatyvinis analitinis DI (švietimas)	Rekomenduojama naudoti su mokyklos paskyra.

_____

Dirbtinio intelekto (DI) naudojimo
Alytaus „Volungės“ progimnazijoje
tvarkos aprašo
2 priedas

Pasiūlymo įtraukti naują DI priemonę FORMA.

Pildo pasiūlymo teikėjas	
Pateikėjas (vardas, pavardė, pareigos/klasė):	
Priemonės pavadinimas ir nuoroda:	
Planuojama paskirtis (ugdymas/administravimas /kvalifikacija):	
Trumpas aprašas, nauda ir planuojamas naudojimas:	
Pildo pasiūlymo vertintojas (kompiuterijos inžinierius)	
Ar priemonė tvarko mokinių/ darbuotojų duomenis? (taip/ne; kokius?)	
Ar galima sudaryti duomenų tvarkymo sutartį (DPA)? Ar yra mokyklos licencija? (taip/ne)	
Ar galima išjungti modelio mokymą? (taip/ne)	
Rizikos lygio vertinimas (maža/ribota/didelė) ir motyvai:	
Bandomojo laikotarpio pasiūlymas (trukmė, atsakingi):	

Dirbtinio intelekto (DI) naudojimo
Alytaus „Volungės“ progimnazijoje
tvarkos aprašo
3 priedas

DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO MOKINIŲ DARBUOSE TAISYKLĖS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dirbtinio intelekto (toliau – DI) naudojimo mokinių darbuose taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato, kaip mokiniai gali naudoti DI priemones atliekant mokymosi užduotis, projektinius, kūrybinius ir kitus darbus.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos rekomendacijomis „Mokykla dirbtinio intelekto (DI) amžiuje: atsakingo naudojimo principai ir gairės“.

3. Taisyklės skirtos užtikrinti akademinį sąžiningumą, skaidrumą ir atsakingą DI naudojimą mokymosi procese.

4. Taisyklės taikomos visiems progimnazijos mokiniams nepriklausomai nuo dalyko ar užduoties pobūdžio.

II SKYRIUS
DI NAUDOJIMO PRINCIPAI

5. **Skaidrumo principas** – kiekvienas mokinys privalo aiškiai nurodyti, kurioje darbo dalyje ir kokiu tikslu naudojo DI.

6. **Atsakingo naudojimo principas** – DI pateikti atsakymai gali būti netikslūs, todėl už galutinį turinį visada atsako pats mokinys.

7. **Etikos principas** – DI negali būti naudojamas darbams atlikti vietoje mokinio, kai užduotis skirta mokinio asmeninėms kompetencijoms vertinti.

8. **Privatumo principas** – mokiniai negali DI priemonėms pateikti jokios asmeninės, mokyklos ar kitų asmenų identifikuojančios informacijos, kaip nurodyta ministerijos rekomendacijose.

9. **Duomenų saugos principas** – DI gali būti naudojamas tik tose priemonėse, kurias leidžia progimnazijos patvirtintas priemonių sąrašas.

III SKYRIUS
DI NAUDOJIMAS MOKINIŲ DARBUOSE

10. Mokiniai gali naudoti DI, kai jis suteikia pridėtinę vertę mokymuisi:

10.1. idėjoms generuoti;

10.2. pagalbai planuojant darbo struktūrą;

10.3. teksto aiškinimams, santraukų variantams;

10.4. kūrybinėms mintims ar vizualinėms idėjoms;

10.5. atliekant savikontrolės ar savarankiško mokymosi užduotis.

11. Mokiniui draudžiama:

11.1. naudoti DI visai užduočiai atlikti vietoj mokinio;

11.2. pateikti DI priemonėms mokinių vardus, pavardes, adresus ar kitą neviešą informaciją;

11.3. naudoti DI įrankius, kurie naudoja emocijų atpažinimą, biometrinį sekimą ar socialinį reitingavimą;

11.4. DI generuotą turinį pateikti kaip savarankiškai mokinio sukurtą darbą;

11.5. pažeisti autorių teisių, cituojant ar naudojant DI generuotą turinį.

12. Visada reikia patikrinti faktus, nes DI gali klysti.

13. Leidžiama naudoti tik tas DI priemones, kurios yra leistinų įrankių sąraše.

IV SKYRIUS
KAIP MOKINIAI TURI ŽYMĖTI DI NAUDOJIMĄ DARBUOSE

14. Kiekviename darbe mokinys turi nurodyti:

14.1. Naudotą DI priemonę (pvz., „ChatGPT“, „Microsoft Copilot“, „Gemini“).

14.2. Konkrečias veiklas, kurias atliko DI (pvz., idėjų generavimas, teksto sutrumpinimas).

14.3. Ką pats mokinys atliko savarankiškai.

15. Žymėjimo būdai:

15.1. žymėjimas darbo pabaigoje (rekomenduojamas visiems darbams);

Pvz. „Rengiant šį darbą naudojau DI priemonę „Microsoft Copilot“. Ji padėjo suformuoti darbo planą ir pasiūlė keletą įvadinių formuluočių. Galutinį tekstą parašiau ir suredagavau pats.“

15.2. žymėjimas išnašomis:

Pvz., „Kai kurių sąvokų apibrėžimus padėjo sugeneruoti DI priemonė „Gemini“[1].“

Apačioje:

[1] DI sugeneruotas tekstas buvo perrašytas ir papildytas mokinio.

15.3. DI sugeneruoto teksto pažymėjimas spalva ar žyma (jeigu prašo mokytojas);

Pvz. „(DI sugeneruota pastraipa)“ – pažymėta pilka spalva.

V SKYRIUS
ATSAKOMYBĖ

16. Mokinys atsako už pateikto darbo originalumą ir teisingą DI naudojimo žymėjimą.

17. Nenurodžius DI naudojimo arba nuslepiant DI sugeneruotą turinį, darbas gali būti laikomas akademinio nesąžiningumo atveju.

18. Mokytojas turi teisę:

18.1. nevertinti darbo;

18.2. paprašyti perrašyti;

18.3. skirti papildomą paaiškinimą arba pokalbį dėl DI naudojimo.

VI SKYRIUS
TAISYKLIŲ ĮGYVENDINIMAS IR PERŽIŪRA

19. Taisyklės taikomos nuo direktoriaus įsakymo įsigaliojimo dienos.

20. Taisyklės peržiūrimos ir atnaujinamos bent kartą per metus, atsižvelgiant į ŠMSM atnaujintas DI naudojimo rekomendacijas.

VII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Mokiniai supažindinami su Taisyklėmis klasės valandėlės metu ir privalo jų laikytis.

21. Mokytojai prireikus paaiškina, kokios DI naudojimo formos konkrečioje užduotyje yra leidžiamos ar ribojamos.

_____